

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 28 grudnia 2023 r.

Poz. 7989

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.463.2023

z dnia 28 grudnia 2023 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr L/423/2023 Rady Miejskiej w Józefowie z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania tych usług, w części obejmującej §3 ust. 2 i § 10 ust. 6 uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr L/423/2023 Rady Miejskiej w Józefowie z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania tych usług, w części obejmującej §3 ust. 2 i § 10 ust. 6 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr L/423/2023 Rady Miejskiej w Józefowie została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 grudnia 2023 r.

Przedmiotową uchwałę Rada Miejska w Józefowie podjęła działając na podstawie art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901, ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 50 ust. 6 ww. ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, szczególne warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczególne warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczególne warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług (art. 50 ust. 6a ustawy).

Uchwała podjęta na podstawie powyższych przepisów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 50 ust. 6 ww. ustawy zwrotem: "określa" należy rozumieć w ten sposób, że w podjętej uchwale obligatoryjnie zamieszczone muszą zostać postanowienia odnoszące się do wszystkich kwestii wymienionych w upoważnieniu. Jednocześnie organ stanowiący nie może obowiązkowo tego ani pominąć, ani przerzucić na inny podmiot, jest bowiem zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego, na podstawie którego podejmuje uchwałę, w kwestiach uznanych przez ustawodawcę za istotne.

Upoważnienie określone w art. 50 ust. 6a ww. ustawy ma charakter fakultatywny. Jeżeli jednak Rada postanowi z niego skorzystać – winna uregulować wszystkie kwestie wymienione w tym upoważnieniu.

Zgodnie z treścią § 3 ust. 2 przedmiotowej uchwały przyjęto, iż *wymiar i zakres przyznawanych usług sąsiedzkich ustalany jest indywidualnie na podstawie wywiadu środowiskowego i potrzeb osoby lub rodziny osoby wymagającej opieki.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja wykracza poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

Kwestia przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego została uregulowana w ustawie o pomocy społecznej. W art. 106 ust. 4 ustawa stanowi, że decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z powyższego przepisu ustawy o pomocy społecznej wynika, że przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest obligatoryjne w toku postępowania w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest elementem poprzedzającym wydanie decyzji przyznającej lub odmawiającej świadczenia.

Rada nie jest upoważniona do stanowienia o kwestiach przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, bowiem kwestie te są już uregulowane w ustawie o pomocy społecznej, a więc w akcie prawnym wyższej rangi w hierarchii źródeł prawa niż akt prawa miejscowego.

Rada nie może regulować w uchwale tego, co jest już uregulowane w akcie wyższego rzędu, ani modyfikować regulacji ustawowych. Ustawodawca, formułując określoną delegację do wydania aktu prawa miejscowego, przekazuje upoważnienie do uregulowania wyłącznie kwestii nieobjętych dotąd żadną normą o charakterze powszechnie obowiązującym w celu ukształtowania stanu prawnego uwzględniającego m.in. specyfikę, możliwości i potrzeby środowiska, do którego właściwy akt wykonawczy jest skierowany.

Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Realizacja przez organ stanowiący określonej normy kompetencyjnej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenia prawa.

Zgodnie z § 10 ust. 6 uchwały *uzyskane wpłaty z tytułu zwrotu wydatków poniesionych na usługi podlegają przekazaniu do budżetu gminy.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja również nie mieści się w granicach upoważnienia udzielonego Radzie w art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej, gdyż nie stanowi ani o warunkach przyznawania i odpłatności za usługi, ani o warunkach częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, ani o trybie ich pobierania.

W ramach tak wytyczonego upoważnienia rady mieści się zatem wyłącznie kompetencja do wskazania przesłanek, których spełnienie zapewni korzystanie z usług opiekuńczych (w tym także świadczonych w formie usług sąsiedzkich) i specjalistycznych usług opiekuńczych (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi), przesłanek kształtujących cenę za usługę, przesłanek warunkujących częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat za usługi oraz ustalenie porządku pobierania opłat za usługę opiekuńczą. W przypadku usług sąsiedzkich wymagane jest uregulowanie wymiaru i zakresu tych usług oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług.

Analizowane upoważnienie ustawowe nie obejmuje natomiast normy kompetencyjnej dla rady gminy do konkretyzowania przeznaczenia środków osiągniętych z tytułu zwrotu wydatków poniesionych na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, jak to uczyniła Rada w § 10 ust. 6 uchwały. Powyższa

regulacja wykracza zatem poza zakres upoważnienia określonego w art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy o pomocy społecznej.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr L/423/2023, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Burmistrz Józefowa
- 2) Przewodniczący Rady Miejskiej w Józefowie